

oziru so torej slovenski prvaki naše štajersko-koroško ljudstvo le oškodovali. Ta resnica se razširja pologoma tudi v najbolj nezavestnih krogih ljudstva. In zato gremo mi "Štajercinci" z veseljem in navdušenjem v boj! Mi smo edini resni nasprotniki izkorisčevalnega prvaštva! In kar je v slovenskemu ljudstvu zdravega, zavednega in pogumnega, to bode z nami hodilo, to bode naše kandidate volili! Kmet, obrtnik in delavec, — vsi so siti prvaškega zastopstva! Vse kličemo torej pod našo zeleno zastavo!

V boj torej — za ljudske pravice, za ljudsko zastopstvo, za blagor naše bodočnosti!

Kmet za kmeta!

Današnja številka ima zopet 4 strane pri lo in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Politični pregled.

Državnozborske volitve so torej razpisane in se bodoje vršile dne 13. junija. Koder bi pri prvi volitvi ne prišlo do odločitve, tam se vršijo ožje volitve teden pozneje, to je dne 20. junija.

§ 14 je pričel torej s 1. aprilom v naši ljubi domovini vladati. Vlada si je z njim provizorij državnega proračuna dovolila in to z devetmesečno veljavjo. Poleg tega se je finančnemu ministru dalo dovoljenje, da sprejme dolg v znesku 76 milijonov kron. Vlada pač ne potrebuje državne zbornice, ker si vse sama dovoli! In slovenski poslanci so razbili državni zbor; oni so torej v prvi vrsti krivi, da se nas zdaj z obsoletičnim § 14 vlada . . .

Kmetijski poduk v armadi po nemškem vzoru hoče vlada tudi v Avstriji vpeljati. Tozadnji program obsega sledeče točke: 1. Poljudna predavanja, ki bodo 1½ ure trajala. 2. Razgovor o predavanjih. 3. Praktične kmetijske vaje. 4. Predstavljanje vzornih gospodarstev, mlekaren, vrtnarji itd. 5. Predstavljanje najnovješjih kmetijskih mašin. K temu koristnemu podaktu se seveda nobenega vojaka ne bode silili. Ali na vsak način bodo imeli kmetski fantje, ki cesarju služijo, priložnost, da se i pri vojakih v svoji stroki izobrazijo. In to je iz gospodarskega stališča le pozdraviti!

Številke, številke govorijo mnogo več, nego najboljši govorniki. Številke razsvetujejo tudi vso mizerijo naše državne politike. Avstrijski poslanci bi morali vladati za državni proračun okrog 2.818 milijonov kron dovoliti. Pač velikanska svota, ki jo jemlje država iz žepov svojih davkoplavevalev! Leta 1886 izdajala je država le 144 milijonov, koncem l. 1910 pa že 11.600 milijonov kron. Le obrestovanje in amortizacije zahtevajo 528 milijonov. Za javni red in varnost se izda 449, za upravo in pravosodje 263, v gospodarske namene pa le 163 milijonov, za šolo in cerkev 120 in za penzije 111 milijonov. Državni dohodki prihajajo: iz državnih podjetij (1459 milijonov), iz davkov (1130 milij.), iz drugih dohodkov (84) in iz posojilnih (45 milijonov). Državno gospodarstvo ima že zdaj 145 milijonov primanjkljaja; ako se še razne izredne vojaške zahteve računa, znaša primanjkljaj že 166 milijonov. Obresti državnega dolga in izdatki za vojaščino znašajo okrog 1000 milijonov in požrejo skoraj popolnoma državne davke. Vse te številke treba pametno premisliti in — človeku se pričnejo lasi jeziti. Zato pa proč s slabimi poslanci, ki ne zastopajo gospodarske interese ljudstva! Edino dobiti, pametni in značajni poslanci zamorejo koristno in ljudstvu prijazno državno gospodarstvo uresničiti!

Koliko plačuje država penzije? Leta 1869

ljenje in nosil je ta križ z udanim pogledom skozi desetletja. Visel je na križu, naš kmet, visel krvav in prosil usmiljenja za svoje sovražnike . . . Tam na polju vidim kmeta, izdelanega in izstradanega in obupanega. A nakrat začuje tja daleč zvonček gorske cerkvic; — Velikonoč mu naznanja ta zvonček, dneva vstajenja mu naznanja. In v temnih kmetovih očeh se rodi zopet iskra veselja in zadovoljnosti in okoli ust mu igra smehljaj kmetkega poštenega ponosa. Na svoji zemlji stoji kmet in ta zemlja mu daje vso moč in iz te zemeljske sesa vse veselje in vso srečo. Njegovo srce praznuje krasno vstajenje in ne pozna noči in zime in smrti . . .

Prišlo bode vstajenje, bratje v trpljenju, prišla bode spomlad . . . Truplo so ubili, a beseda je ostala . . . Jezusa so umorili, a Kristus je vstal iz groba . . . Pozdravljamo te, ti nepremagljivo velikonočno upanje! . . .

plačevala je avstrijska država 51.567 osebam državne penzije. Leta 1908 pa je bilo že 106.264 takih oseb. Leta 1869 je potrebovala država za plačilo teh penzij nekaj čez 24 milijonov kron; leta 1910 pa čez 99 milijonov. V istem času so narasle penzije uradnikov in uslužbencev od 12 milijonov na 59 milij., penzije vdov od 5 na 24½ milij., doneski k vzgoji od 377.000 kron na 3 milijone itd. Pač lepe svote!

Zalostno gospodarstvo se kaže tudi v avstrijski zunanjosti trgovini. Trgovska bilanca prvih dveh mesecev tega leta kaže pasive za 134 milijonov kron. Februarja meseca se je naš izvoz znižal za 7 milijonov kron. To so žalostni znaki gospodarskega nazadovanja!

Papeža umoriti je hotel baje neki 70 letni mož z imenom Defanti. V cerkvi sv. Petra v Rimu je ustrelil na skupino duhovnikov; zadel je pa le nekega policaja. Defanti pravi, da so ga duhovniki v njegovi mladosti grozno zatirali in da se je hotel maščevati. Listi so poročali, da je nameral starček papeža umoriti.

Zapravljanje. Francoska vlada prodala je p. kr. večje število bojniark v staro železo. Dobila je zanje okrog 10 milijonov frankov. Koštali pa so ti parniki svoj čas čez 500 milijonov frankov.

Polom na Hrvatskem. Iz Zagreba se poroča, da je prišla tamošnja komercijalna banka, ki je imela zadnja leta velike izgube, v likvidacijo.

Zarota v Japonski. Japonske oblasti so zato zasledile, katere namen je bilo umoriti korejskega podkralja. Zarotniki so hoteli kraljev vlak razstreliti. To bi bilo znamenje za splošno vstajo Korejancev. 30 zarotnikov so zaprlj.

Dopisi.

Pobrež Št. Vid pri Ptiju. Pač čudna, so pota božje previdnosti. Odkar so pri zadnjih volitvah v naši občini napredni možje zmagali in prvaško občinsko zastopstvo raz stola vrgli, čitali smo v ljubljanskih cunjah vsa mogoča očitanja in zavijanja. Poštenim naprednim možem se je na najgrši način poštenje kradlo in prvaški hujščaki so hoteli vsakogar ob dobro ime spraviti, kdor ni v njih rog trobil. No, zdaj pa se je vse spremenilo! V vsej javnosti je zdaj dokazano, da je prvaško gospodarstvo v naši občini rodilo najslabše plodove in največje škandale. Prvaki so delali z občinskim denarjem kakor svinja z otrobi. Sram jih naj bode! Našo trditve naj dokazuje sledete: Na štajerski deželnemu odboru se je napravilo naznani lo glede svoječasnega prvaškega gospodarstva v naši občini. Vsled tega je prišel 6. t. m. deželni komisar tu-sem in je pri prvaškemu županu Janezu Friedaueru napravil komisijelno preiskavo. V tej preiskavi se je dognalo, da se je gotove dohodke občine porabilo le za posamezne dele, ne pa za celo občino in to že leta sem. Za to premožensko ravnanje

postavljen je bil neki poštenjak M. Rogina. Muzal se je dolgo časa semtretja; končno pa moral komisiju le račune predložiti; spisani sili ti računi na prostih listkih in predložil jih je brez potrdil. Vsa preiskava je imela ta uspešna, da je Rogina občini čez 500 krovov dolžan. Od tega denarja pa je tudi brevnednosti občinskega odbora županu Friedauerju 126 kron "posodil". Občinski zastopnik sploh navedel, koliko denarja ima občina iz najemščine, katero je oskrbovala tega Rogina. Šele revizija je celo stvar na svito spravila. Pač pa so se prvaški občinski zastopniki na troške občanov davkoplavevalec v prav dobro imeli. Pri licitaciji dotičnih deležev so spili ¼ štartin vina, sodček piva in mnogo steklenic žganja. Jedli so tudi purane, vse to seveda iz krvavih davkov občanov! Deželni odbor bode to celo stvar zdaj že uredil in Rogina bode moral plačati, ne samo tistih 500 kron, temveč tudi cehe; tako bode ta poštenjak izvedel, da se na tuje troške piti in jesti nesme, da občinski denari niso zato tukaj, da bi se napolnilo prvaške želodce. Kisli obraz dela zdaj ta Rogina; ali plačati bode moral! Tudi Friedauer bode moral plačati še 52 K, ki jih doslej še ni zaračunil. Ali vas je kaj sram, vi čedni slovenski narodnjaki? — Deželni komisar je pregledal tudi občinski proračun za l. 1911. Tudi tu so se videle napake nezmožnega prvaškega gospodarstva. Prvaki Jaka Šimenko, Jože Koderman, Martin Rogina, Jože Mihelčič, Martin Skaza, Janez Stiplošek in njihov poglavnik Johan Friedauer so na seji dne 23. 1. 1911 sklenili 20% doklad, čeprav so jim pametne možje dokazali, da s tem ne bodejo mogli gespodariti. Pa tudi tukaj so prvaki vojsko izgubili. Z ozirom na od prvakov narejene občinske dolgove jim je komisar pojasnil, da morajo imeti ne 20% maverč 71% občinskih dokladov. Le zaradi slabih letinj je komisar potem določil 50% doklad. Nekaj plačil se bode namreč za l. 1912 preneslo. Tako bodemo zdaj posledice slabega prvaškega gospodarstva le deloma čutili. V kratkem bode tudi zadeva z občinskimi volitvami rešena. Upamo, da prvaki naše občine nikdar več v svoje kremlje ne dobijo, kajti drugače nas vse na beraško palico spravijo!

O b č a n i.

Mestni vrh. Obljubili smo zadnjič, da bomo poročali o izidu našega računskega "konflikta". To obljubo danes deloma spolnjujemo; vse pa še ni končano. Naš župan mora občini povrniti nad 58 kron (glasom sklepa okraj. odbora 26.III. štev 314). Le dobrotljivosti odbornikov se ima zahvaliti, da ne več! Saj pa je bil že skrajni čas, ker računal si je že skoraj tudi tiste žveplenke, ki jih je zasmobil pri svojih cigarah. Pričakovali smo, da si bo zaračunil tudi tiste hlače, katere je nekoč v pjanosti zgubil, pa zvedeli smo, da jih je najdel nek poštenjakovič in tako nazaj dobil. Sedaj bomo

Srebrna poroka vladarjev.

Würtemberška kraljevska dvojica praznovala je te dni svojo srebrno poroko. Kralj Viljem II. bil je l. 1848 rojen. L. 1877 je poročil princenjo pl. Waldeck, ki mu je pa že l. 1882 umrla. Potem je poročil leta 1886 princenjo Karlotto od Schaumburg-Lippe, s katero praznuje zdaj srebrno poroko.

imeli 80% doklade. To je hotel že lani vpeljati; no letos je „sfretal“. Pa tudi tukaj je že skrajni čas, ker blagajna je tako prazna, da je moral od nekega Vurberžana 20 v. na posodo vzeti, da je plačal organista za oznanilo odborovega sklepa za zvišanje doklad. Ker ima dotedeni Vurberžan tudi v Mestnem vrhu posestva, zato je podaril tiste vinarje občini. Pri tej velikanski snosi v blagajni je tudi to lep denar. Leda ne bode prišla tista dvajsetica v račune. Župan bi svetovali, da bi tudi on včasih kako dvajsetico v blagajni pustil, bi se jih sčasom nekaj nabralo za „občinski blagor“. S tem je morda povedano stanje naše „kasse“. Ali je postal župan z blagajnikom takoj „gospodarski“, da ni hotel stotako menjiti za 20 v., ali pa sploh blagajna nima 20 v. „Inhalt“? Zadnje bo prav! V splošnem pa upamo, da bode zdaj prvačni gospodarstvu na Mestnem vrhu konec in da bodoje volilci prihodnjic preskrbeli, da vodijo občino — pravi može! Dovolj smo plačali za župane take vrste in za Vrabelje. Torej odprimo oči in zaprimo žepe!

K m e t j e .

Sv. Barbara v Haložah. Dragi čitalci, „Štajerc“! Mislite si skrb g. župnika Vogrina za denarje naših faranov. Ko je ob Velikonočnem času delil listeke za spoved, je raz prižnice še poprej kričal, da ja mora vsaki prinesti za božično pravico denarje; in poprej, ko je delil listeke, je z sladkimi besedami priporočal „Ptujsko posojilno“, ter se izrazil: Jaz kot prvi Vaš župan, zdej Vam lepi nauk dam, značajni može hočete biti, morate k minoriti iti; v Ptuju tam je „Posojilna“, za kmete farška odrtija, so tam organizirani može iz cele spodnje Štajerske, tam tudi naši so ključarji vzeli denarje in plačali v „Posojilno“ barbarsko ter tukaj rajši dolžni so. Črn tukaj je devet, vleče z ljudstva denarje spet! Mi ne flikamo si žepe, kakor nam zdaj ljudstvo reče, boljši žep je skoz brez dna, kaso vsaki far ima. Imenujem jaz se gospodin, pišem pa se knez Vogrin! Vsak se mora mi ukloniti, prišolski seji moram biti, predlog moj naj obveja, zato jaz priporočim ga. Šolski vodja Ogorlec pa nikdar ni bil brezverec, podobe plačata tisti naj, ki naročil jih je zdaj. Ali naš krajni šolski svet obstoji iz samih značajnih in jeklenih odbornikov, kateri se ne upognejo pod jarem župnika Vogrina, ker poznajo njegov obraz, kadar se on na smeh drži, v njem še jeza sploh kipi, unicil bi rad napredno učiteljstvo. Pa tudi njegova špicasta Lizika se je začela šopiriti kakor puran, kadar mu pokaže rndečo ruto; ob priložnosti, ko je ugoverjal c. ključar Voglar proti nekemu sklepom mu je že pokazala vrata; mi se le čudimo ubogemu Habičaku kot nekdanjemu orožniku in dogoletnemu obč. predstojniku, da se mora tudi on ponizati pred to pri-vandranico Liziko. Res lepa hvaljenost od strani Lizike in Vogrina napram c. ključarju Voglari! Sedaj ko že imata polno klet dobrega Haložana, se ne brigata več za svojega dobrotnika, kateri je jima dostikrat v nastopu župnije pomagal s svojim dobrim vinčekom, da nista žeje in slabosti opešala. Najbolj pa ga zanimajo časniki, kateri njegove slabosti razkrivajo, da niti ne preteče nedelja, da ne bi po naprednih časnikih razval svoje, kakor on pravi „svete“ jeze; posebno po tebi, dragi „Štajerc“!

Vogrin se že zarotil je,
Da „Štajerc“ iz fare spravit če!

Pa bolje kak ga on zatira,
Temrajsi ljudstvo ga prebira...

Opázovalec.

Hoče. Menil si, predragi naš „Štajerc“, da smo v Hočah vsi prav sladko zadremali, ker ni duha ne sluga več o šmentanih Hočanih. Pogruntal si jo! Res zadremali smo, nadeje se, da se je blagi mir vendar enkrat udomačil med nami. Pa prvak ostane prvak, in se nič ni nanj zanašati! Dobili smo od te zatuhnene strani po milosti „Slov. gospodarja“ brco v rebre, da smo se takoj zdramil. Veš, ljubi „Štajerc“, stvar je taka: Med letom pridejo parkrat nekateri gospodeki iz mesta nazaj v vas na počitek. No in če pridejo ti gospodeki — se vedno prične gonja nad vso nemčurstvo in nad „Štajercijance“. Ti gospodeki namreč svojim staršem dosti kronic izmolzejo, a drugače pri vsej svoji učenosti in modrosti še ne vedo, čemu ima ljubi kruhek škorjico. Pa veliko politiko delati, naravnega hujščaka šiplati, po znanih listih mazzati in grditi, da je joj in jej, tisto znajo, o tisto pa! Sedajni general te zagržene armade, teh gospodičev znanih podrepnikov in prvaških utrinkov pa je mesto slovitega Krajnca njegov naslednik — kaplan Baznik. Drži se ga še teologije prah na škrčih, a on že dela veliko farško in prvaško politiko. Komaj je eden odšel, že začenja drugi. No, pa tudi mi bodemo začeli ter nadaljevali do — uspeha. Torej g. Baznik, tja v kaplanijsko zakotje in mir, drugače ga zagodimo mi, da bo nagli ples! Torej poslušaj dalje, predragi naš „Štajerc“! Dne 25. sušča smo si v Hoči ustavil podrožnico „Südmärke“. Bilo je iz Hoč in sosednih vasij 72 kmetov navzočih, možje, ki zahtevajo, da se njih otroci tudi nemškega jezika uče. Hočanski farizeji in prvaci pa le hočejo nemški pouk popolnoma zatirati, češ, ostani buotelj na domači zemljici, potem nam bode ceno služil in mi te lahko prav izdatno molzemo. Krajnc, vi farizeji, to so vaše želje? No, mi pa si hočemo sami pomagati, in pomagali nam bodo tudi nemške družbe in gradili si homo v Hočah in soscasno tudi na drugih krajih nemške šole. Vidiš, ljubi „Štajerc“, to so pa naše namere, naše želje in njih očitno izjavljanje je hoške farizeje in prvake tako razburilo, da besmijo in norijo kakor divjaki. Se nam smilite, res, pa kaj čemo, se boste sčasoma morali pomiriti, kajti ce vam farizejska in prvaška kri se tako hudo zavrè, v Hočah bomo pa vendar le, vkljub vsej vašej žalosti in vašemu ogorčenju si postavili nemško šolo. Da, to se bo zgodilo, in če se tudi postavite vsi na glavo, ne pomaga nič, nemško šolo bomo dobili. Bolje je torej, da se pomirite prej ko slej. — V zadnji številki „Slov. Gosp.“ si hoški farizeji hladijo svojo strahovito jezo nad omenjeno zborovanje, „nemškutarje“ in „Štajercijance“, posebno pa nad g. učitelja J. Moder. Ta jim je v tem hipu najhujši trn v očeh, ker pač noče in noče trobiti v prvaški kožji rog, ker sprevidi, da imajo slovenski očetje popolnoma prav, ako želijo in zahtevajo, da se uče njih otroci tudi nemški, ker tacih pametnih staršev želje podpira, sploh ker g. Moder pač ni farizej, kakoršnih naši prvaci kaj visoko čislajo. Boljše je, da se na začiljivosti tega napada ne oziiram, kajti so prebedasti in presurovi, a zboleli so nas vendar, ker našega g. nadučitelja preveč ljubimo in častimo. Zasluge g. Moder-a za našo šolo, občino

in faro so tako mnogobrojne in take visoke in neizbrisljive, da jih nikdar ne moremo dosti obštrevati. To vedo dobro tudi naši prvaci, a v svojem fanatizmu pozabili so vse, vse dobrote, tudi ove, ki so jih sami po g. Moder-u svoje dni bili sprejeli — pozabili so vse, ter krvoljno zakričali: „On ni z nami, križajmo ga!“ Le žugajte, z žveplom in peklom, nas ni strah. A očito vam, malodušni hujščaki, prikličemo: Vsi hoški prvaci in črnih si ne boste v celiem stoljetju toliko zaslug za javnost nabrali, kolikor mi njih zahvaljujemo g. Moder-u samemu v enem letu. Očitajte si to in sram vas bodi! Obtožnjete se v britkih besedah, da smo vas včasih po naše skrtačili — je bilo po počtenih zaslugah — ter nam (!!) očitali, da sejemo mi prepri. O vi hinavci vi, kdo je vsikdar prvič začel — kdo je sedaj po 8 mesečnej tihoti sprožil zastrupljeno puščico nemira, razpora in surovnosti? kdo? — Mi se ne brigamo za vaše črne in prvaške shode, za vaša društva in njih zborovanja; ali smo kdaj črez vse to le besedico zinili? Čemu se pa Vi brigate za naše shode, za naša zborovanja, za naša društva? Kaj vas srbi naše mnenje, n a š e podjetje? No — kaj? Nič — popolnoma nič! Za danes dovolj. Odgovor na Vaše jeremijade črez šolo itd. prihodnjic! Pri tisti priliki budem tudi omenili natanko vse zasluge Krajnca, Bazuška itd., posebne pa velezaslige za šolo, občino in občinstvo zastran g. nadočeta hoškega g. Karol Novak-a in drugih.

Ganeboš.

Dobje pri Planini. Neko neumno dopisunče blati v „Slov. gospodarju“ tukajšnega zelo prljubljenega nadučitelja g. Pulko in trgovca Detoma. Oj ti neumno in na pameti bolano dopisunče, uči se preje računiti in stavke za časnike skladati, da ne boš take neumnosti brbral, da se ti mora vsak otrok smejeti; potem šele piši kaj v časnike. Dopisunčeta pa itak poznamo, ima že tako ime, da mora vsaki le malo omikan človek spoznati, da je največji neumnež; klicajo ga „Posilem kramer“. Ako bi ta posilemkramer ne bil neumen, ne silit bi se v posle, katere ne razumi, ne napihoval bi se ako, kakor tista žaba, katera je hotela biti volu ednaka. Pa če bi se posilemkramer še enkrat bolj napihoval, prej bode poknil, kakor da bi bil modremu in uglednemu možu ednak; pač pa zna postati ednak svojemu očetu in bivšemu lesnemu barantavcu, kateri je tako dolgo barantal, da je končno v velikih dolgih moral barantijo zapustiti in dolgove s prisego poplačati. Ja pa še nekaj dragi bralci! Posilemkramer res ni zmožen kramerje, ne pisarje in ne značajnosti, to dokazujejo njegovi dopisi v „Slov. gospodarju“; pač pa je veliki zemljiški posestnik, on plača celih 70 vinarjev zemljiškega davka na leto, zato ga je postavljal fajmošter za vice-blagajnika pri svoji posojilnici, katera je članica polomu namenjene „Zadržne zvezze“ v Ljubljani; kadar pride do splošnega poloma, kateri ni več daleč, bode vice-blagajnik stegnil roko, odprl denarnico in poravnal vse dolgove, da ne bo treba Vurkele pobegniti v Ameriko, kakor je pobegnil monsignore Weiss, župnik Šorn, pater Amzeln i. t. d. Ja dragi bralci, tukajšni posilemkramer je tudi doktor, on popravlja in prodaja tudi zdravila, zato ga imajo že sodnijske oblasti v rokah, da bode šel delat še zadnjo skušnjo. Kadar pride nazaj, budem že še kaj povedali.

Občani.

Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Grozen jok in škrpanje z zobmi se sliši po naši župniji Sv. Lenart pri Veliki nedelji, ter se proklinja tako, da si ne upam tega na tem mestu poročati. Da bodoč znali, dragi bralci „Štajerc“, zakaj se proklinja, Vam dam v pojasmilo, kako se je godilo dne 6. t. m. z nami revnimi posestniki pri Sv. Lenartu. Prišla sta k nam gg. c. k. orožnika z dvema možakoma in z eum trenzim, bogaboječim, milosrđnim in pobožnim županom, kateri je daleč na okrog poznan po svojih dobrih delih; posebno se odlikuje pri vinu, če je ravno kislo, pri klerikalizmu in pa s tem, da napada s svojim jezičkom poštene „Štajercijance“ (Kaj ne, velerodoči g. Munda?). — Ti gospodje niso prišli k nam na aprilni izlet, ampak pobirali so denarje za farške štale, ki so se pred par leti postavile na stroške farmanov v tako velikem obsegu, kakor je kaki „Einkehrgasthof“ in v katerih stojita po dva govedinjska repa in par sinjskih štetin. Kdor ni plačal na omenjeni dan,

K sliki.

Naša slika prinaša na eni strani novega deželnobrambenega kavaljerijskega inšpektorja, feldmaršala pl. Kirchbach, ki je bil doslej komandant kavaljerijske divizije v Temesvarju. Imenovan je postal l. 1875 dragonerski lajtnant in se ga smatra za izbornega poveljnika. Druga slika predstavlja novega komandanta mornarske akademije, kapitana Evgena viteza pl. Chmelarz. V avstrijski vojni mornarici služi že od l. 1876. Bil je komandant pancerških parnikov „Planet“, „Cesarica Lizabeta“ in „Monarh“, ter linjskega parnika „Cesar Karol VI“.

General Freih. Ritter v. Kirchbach
Cap. E. Ritter v. Chmelarz.
der neue Kommandant der Marin Akad.

se mu je odgnala krava (pa ne k biku!). Tako počenjanje povzroči, da peša vera, ki jo označuje naš župnik Peter, ki je tudi po božji potobi vstvarjen z neumrjočo dušo in je kot rimsko-katoliški duhovnik pred par leti iz ljubezni do „bližnega“ Cvetkovskemu „vürmäheru“ kazal dolgi nos. Ubogo kmetsko ljudstvo ni moglo te palace poplačati in stanuje v pokvečenih kočah, strada v teh slabih letih s svojimi otroki vsakdanjega kruha, nima denarja, da bi plačevalo davke, obresti svojih dolgov in hodi napol nago. Pri težkem delu si odtrgute hранo, da zamore darovati župniku zbirco, ter mu postaviti krasne štale. To pa vse v spoštovanje duhovniškega stanu in za izvelicanje svojih duš! V kratkem se oglasti moj kolega, ki je tisočkrat bolj spretan v pisavi kot jaz; kateri že delj časa opazuje farovske štale, Repovo gostilno in velecenjenega gospoda župana Mund-stunda.

Na v Zdol Gre Gor Janez.

Ni boljšega

za takojšno napravo velefine goveje juhe,
kakor

Kreuzbier
MAGGI JEVE

kocke za govejo juho

à 5 vinarjev.

MAGGI'eve kocke za govejo juho
so čista, najboljša goveja juha
v trdi obliki in obsegajo tudi
primerno primes ter soli.

Edino pristni z imenom MAGGI in z var-
stveno znamko krijeva zvezda.

Cesar Jožet I.

15. marca t. l. je 200 let minilo, odkar je umrl Jožef I., cesar „svete rimske-nemške države“, katerega sliko danes pričasamo. Jožef I. bil je 26. julija 1678 na Dunaju kot najstarejši sin cesarja Leopolda I. rojen. Že v 9. letu svoje starosti so ga kronali kot ogranika kralja in 3 leta pozneje so ga izvolili kot rimskega kralja.

Kaiser Joseph I.

Önenil se je l. 1699 z braunšvajško princezinjo; posledica tega zakona sta bili dve hčerki. 5. maja 1705 prišel je Jože I. na prestol. Že v svoji mladosti bil je član proti Francoski združene vojne stranke in se je udeležil tudi španske vojske. Vladal je ta veletalentiran cesar le 6 let; umrl je na kozah. Tudi kot glasbenik in umetnik je bil pomemben.

Novice.

Cenjene čitatelje opozarjam, da bodejo državnozborske volitve zdaj mnogo prostora v listu rabilne. Vsled tega prosimo, da se tudi cenjeni dopisniki na to ozirajo in da nam zlasti kolikor mogoče kratek dopise pošljajo. Tudi pri „novicah“ in drugje bodo morali marsikaj izpustiti. Gledate volilnega boja naj se nam pošilja stvarne, kratke a jedrnate dopise. Na delo!

Glavna posojilnica v konkurzu. Kakor znano je glavna slovenska posojilnina v konkurzu. Kdo ima do nje terjatev in hoče, da se te vpoštevajo ter svoječasno tudi izplačajo, tamora to terjatev najkasneje do 30. aprila t. l. pri ljubljanskemu deželnemu kot konkurznemu sodišču prijaviti. Vsakdo, ki ima kakšno hranilno knjižico te propadlo slovenske posojilnice, naj svojo terjatev čimprej sodniji proglaši. Opozarjam, da to tudi tiste slovenske posojilnice po Stajerskem in Koroskem, ki imajo vloge pri „glavnji“. Takaj ni nič za čakati, kajti gre se za denar v bogih kmetov, ki so prvaškim hujšačem svoje krvavo prislužene krajcarje zaupali!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Kako se nas bojijo! Že v zadnji številki smo pisali, kako hudi strah imajo slovenski klerikalci pred „štajercijansko“ stranko, katero so drugače vedno zasramovali in zasmehovali. Zdaj pač vidijo, da s takim počenjanjem naši ljudski stranki ne morejo škodovati. Tudi liberalni narodnjaki so imeli dalje časa to neumno navado, da se nas le smešli. Ali zdaj, ko jim v času državnozborskih volitev voda v grlo teče, so se tudi ti nesrečni politiki vzdramili in iztreznili. Tako piše pondelkovi „Slovenski narod“ dobesedno: „Štajercijanci“ misljivo pri bodočih državnozborskih volitvah postaviti v več spodnje-stajerskih okrajih kandidate, osobito pa v doseđanju Roškarjevem, Plojevem in Piškovem okraju. Definitivno bodejo „Štajercijanci“ sklepali o kandidaturah na zaupnem shodu, ki ga sklicejo na velikonočni ponedelek v Mariboru. Z ozirom na hujškarje zadnjega časa utegnjo

„Štajercijanci“ dobiti večje število glasov; zato je potreben od slovensko-narodne strani odločen odpor. „Štajercijanski“ gibanjaabsolutno ne kaže bagatelizirati, zlasti ne v dosedanjem Piškovem okraju, kakor to dela neki „urednik“ mariborske „Straže“, ki očvidno ne pozna razmer. Vodstvo „narodne stranke“ dobiva iz tega okraja od resnih mož dopise, v katerih se poudarja, naj bi se združile vse sile proti štajercijanskemu kandidatu, ki ima sedaj v okraju ugodnejše estalične nego leta 1907.“ — Iz tega prvaškega članka je v prvi vrsti razvidno, da se slovenski narodnjaki vse stranki naših naprednih kmetov in naše krepke stranke grozovito bojijo.

Dobro vedo, da se je ljudstvo naveličalo praznih oblub prvaških voditeljev in da je splošna kmetstva nezadovoljnost prikipela do vrhunca. Skozi desetletja pošljalo je zaupljivo ljudstvo edino prvaške poslance v državni in deželnini zbor. In — ti prvaški poslanci so delali za-se, za svojo politiko, ljudstvo pa je postajalo vedno bolj revno in zanemarjeno. Zdaj si hoče to ljudstvo samo pomagati, poslati hoče v zastope svoje poslance in tega se „narodnjaki“ bojijo kakor vrag križa. Mislimi so pač, da bode ljudstvo vedno neumno ostajalo in se izkoriscati in zatirati pustilo! Zanimivo je pa obupanje, jokanje in stokanje „narodnih“ liberalcev. Ti dohtarski pravci pač niso nikdar ljudstva razumeli in zato jih tudi ljudstvo ne razume. In kajtor so vedno svoje „prinice“ in svoje „prepričanje“ čez krov metalni, tako hočejo to tudi zdaj storiti: Združiti se hočejo „narodnjaki“, to se pravi: prodati se hočejo klerikalcem, samo da ne bi kak „štajercijanski“ kmet v državni zbor prišel! Res, gospodarskemu polom „narodnih“ posojilnic sledi zdaj politični polom dohtarskih pravakov in moralični polom nezrelih politikastrov . . . Mi se vseh teh pojavev le veselim! Kajti končna zmaga nam je gotova, pač prav klicajo „narodnjaki“ vse vragove na pomoč. In zato bodo delali naprej, dokler kmetom in obrtnikom ne zaveti dan pravice!

Počasi voziti, to svetujemo tudi prvaškemu časopisu. Komaj so bile volitve razpisane, ko so prvaški listi vsi zbegani pravili, da bodejo hudojni „Štajercijanci“ v tem in onem okraju tega in onega kandidata postavili. Čisto natanko so „vedeli“ slamsnati „uredniki“ prvaških listov, koga in kje bode naša stranka za kandidata postavila; predno smo mi sami to vedeli, je bilo že vse v prvaških listih napisano. Mi smo se temu počenjanju iskreno smešali. Strah prignal je pravake v prokovanje! Najbolj smešna

je pri temu zadnja „Straža“; njen „gimpel“ in pot namreč piše, da smo se „Štajercijanci“ zvezli s — Plojem! Oj ti otročja nedolžnost v Metstavbini, zlata si vredna . . .

Franc Roblek iz Žalcia so slovenski rodnjaki v sv. Jurju j. ž. torej zopet za katerega postavili in mu hočejo do zmage pomagati. Mi proti temu ničesar nimamo in niti predlagamo kandidata Roblek, doslej nismo postavili. Moč se to sicer še zgodi, kajti vseh dñi še ni nec. In po pravici rečeno se bojimo, da Roblek proti klerikalcem ne propade. Kajti si v zadnjih letih ni pristašev pridobil, padil je izgubil. Roblek se je dal ravno na neumne „narodne stranke“ zvabiti. Zato vedno bolj strastno narodnjaškega konjička hal, nezrele fraze in narodnjaških časopisov prebavljal, za imenovanje urednikov se priševal, — na gospodarske interese svojega v nega okraja pa je pozabil. Lahko rečemo, smo vsi od Robleka mnogo več pričakovali, ne je dal. In zaradi tega je danes navdušenje Rokleka presneto majhno. Tako bode še kar bržkone zopet s hmeljevim vencem v v politični penzion . . . Eno pač vedno več s kričanjem se ničesar ne doseže, prazne ne vlečejo več in vsak poslanec je za nič, kar ne zna gospodarskega dela izvrševati!

Zadnji „Narodni list“ je bil zaradi kota konfisciran. Kdo torej bojkotira, vi res coljubni pravci?

Zadnja „Sloga“, zakotni listič, ki se tiska v Ljubljani na troške gotovih zasebljih gospodov, je zopet polna zavijan in laži. Ni je prav, — g. senatski predsednik dr. Ploj naj nikar več ne toži, ako se mu primerno govori in iz njegovega počenjanja konzervativne potegne. Prerekovali pa se s tisto cunjijo bomo . . .

Napredno in prvaško gospodarstvo. Obliki smrti nepozabnega šoštanjskega gospodov, pa Woschnagg a napisali so pravili poleg raznih psovk hijenskega nazadnje naslov pokojnika tudi par resnic, ki jih je v večni spomin zabeležiti. Tako je pisal na slovensko-radikalni list „Jutro“ dobesedno: „G. Woschnagg starejši je bil, odkar se je novila posojilnica, nje ravnatelj! in jo je spretno in zvesto vodil, da je v sredo leta sklenila račune z lepim bickom. Zgodilo pa se je, da je zapasil, si (prvaški) blagajnik protipredvno izposuje denar; temu se je protivil; blagajnik pa, da se izogne tej neujubni kontroli, je pri prihodnjem občnem izbrabljal nekaj svojih ljudi in dozdanji tolikit ravnatelj ni bil več izvoljen. Nasledek teme bil čez nekaj let tisti strašni polom, ki je narodnih družin spravil v veliko nesrečo, ga (prvaki) se danes niso preboleli. Vsi tega bi ne bilo, kobi prejšnji natej (naš napredni g. Woschnagg) ostal na svojem mestu in bivali rokah imel ključ do blagajnika. Novi (prvaški) ravnatelj je vse prepričal v preveliki zaupnosti e niam s osebi in tem je prišlo do takega poloma, kakor smo v bogi Slovenci doživeli več v poslednjem desetletju. Glavna posojilnica, Agro-Merkur, Rudolf morda še kaj pride. — Iz te kritičnih vrstic slovensko-narodnega listu dimo, kakšno je gospodarstvo v prvaških posojilnicah! Vsakega ravnatelja se odslovi, a ne pusti prvaškim kasirjem — kastri! Te pač ne veljajo samo za Šoštanj, marveč celo vrsto drugih slovenskih posojilnic!

V Gradcu so nakupili klerikalni prek neko hišo, iz katere hočejo nekaj „Narod“ napraviti. Lastnik hiše je baje neko božno društvo „sv. Marte“. To naj bi bil zavod za dekle. Da bi se le vborga deklet izkoriscalo, kakor se je to v nekem slovenskem društvu „sv. Marte“ zgodilo. So klerikalci, tam je lumparija!

Nemške šole na spodnjem Štajerskem prvaškim hujšačem pravi trn v peti. Zato je pričelo uresničavati še nekaj novih nešol, tako n. p. v Peklu pri Poličanah, na Peču na Bregu pri Ptaju itd. To togoti pravake in zato se pridušajo po svojih listih in hudiči in biriče na pomoč. Pa jim vse pomaga! Ljudstvo samo razume velikanski